

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań
tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726
e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

BIURO PRASOWE

ŚWIAT OCZAMI BOCIANA

DRUGA ODSŁONA NIEZWYKŁEGO PROJEKTU BADAWCZEGO Z UDZIAŁEM NAUKOWCÓW UPP.

Naukowcy z Polski kontynuują pionierskie badania nad migracją i zachowaniem białych bocianów. W tegorocznej edycji czeka nas wiele innowacji, od ulepszonych urządzeń telemetrycznych po niesamowite ujęcia zrobione... przez samego ptaka.

DOŚWIADCZENIA Z PRZESZŁOŚCI, NOWOŚCI NA HORYZONCIE

Po sukcesie pierwszej edycji projekt znakowania bocianów nadajnikami GPS wchodzi w drugą fazę. Po raz kolejny zespół naukowców podejmuje się zadania, które nie ma sobie równych w światowej ornitologii – wyposażania bocianów w nowoczesne technologie śledzenia ich ruchów.

„W tym roku stawiamy sobie wyższe cele” – mówi prof. Piotr Tryjanowski, kierownik projektu z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. „Nie tylko oznakowaliśmy więcej ptaków niż rok temu, ale dysponujemy także nieco ulepszonym sprzętem. Nadajniki przeszły kolejne udoskonalenia techniczne, które mają dać nam jeszcze precyzyjniejsze dane. Równocześnie chcemy pokazać, że bociany można obserwować w nowy, niezwykle ciekawy sposób, gdy to same ptaki mogą dokumentować swoje otoczenie”. Badania prowadzone są na terenie Opolszczyzny, gdzie lokalna populacja bociana białego monitorowana jest od 1973 roku. Jednak w tegorocznym sezonie naukowcy stawili czoła nieoczekiwanym wyzwaniom.

LETNIA FURIA – BITWA Z TEMPERATURAMI

Zeszłoroczny sezon przebiegał w miarę łagodnych warunkach pogodowych. Tego roku było inaczej. Rekordowo wysokie temperatury w trakcie badań terenowych okazały się jednym z największych wyzwań.

„Pracowaliśmy w upale, jaki pamiętamy rzadko” – wspomina prof. Tryjanowski. „Ale bociany okazały się niezwykle odporne. Przecież te ptaki są przystosowane do warunków występujących w północnej Afryce, a także w gorących regionach Hiszpanii czy Portugalii. Obserwując ich w obecnym skwarze, mogliśmy lepiej zrozumieć, jak radzą sobie w ekstremalnych warunkach, i trzeba powiedzieć, że czasami zaskakująco dobrze”.

Wiedza ta okazała się szczególnie cenna w kontekście przyszłych badań. Bociany z polskich gniazd zimują bowiem w Afryce, a możliwości ekspansji projektu sięgają daleko poza europejskie granice.

MIĘDZYNARODOWY ZESPÓŁ

Po raz pierwszy w historii projektu do badań przyłączył się międzynarodowy partner z Etiopii – Amare Gibru związany z tamtejszym instytutem badawczym (Ethiopian Biodiversity Institute). „Nauczyliśmy Amare wszystkiego, co wiemy o zakładaniu nadajników, pracy w terenie, obserwacji ptaków w ich naturalnym środowisku” – wyjaśnia Joachim Siekiera z Grupy SILESIA, od lat zaangażowany w znakowanie bocianów. „To symboliczne. Nasze bociany spędzają znaczną część roku w Afryce – w Etiopii i wielu innych miejscach. Chcemy kiedyś rozszerzyć projekt na oba kontynenty, śledzić bociany zarówno w Polsce, jak i na ich zimowiskach. Współpraca z lokalnymi badaczami to pierwszy krok ku temu celowi” – dodaje prof. Łukasz Jankowiak z Uniwersytetu Szczecińskiego.

W czasie zakładania nadajników, obecni byli również przedstawiciele firmy EDP, głównego sponsora projektu, pracującego w branży energii odnawialnej. Nie ograniczyli się oni do wsparcia logistycznego – aktywnie uczestniczyli w dyskusjach na temat zagrożeń dla ptaków w dobie zmieniającego się klimatu i transformacji energetycznej.

SPRZĘT, KTÓRY MÓWI SAM ZA SIEBIE

Joachim Siekiera przybliży szczegóły techniczne: „nadajniki GPS to jedno – pozwalają nam śledzić każdy ruch ptaka z dokładnością do kilkudziesięciu metrów. Ale pracujemy też z tradycyjnymi kolorowymi obrączkami, które pozwalają zwykłym obserwatorom rozpoznać indywidualne osobniki. Kombinacja obu metod daje nam pełny obraz, zarówno migracyjne szlaki, jak i indywidualne biografie ptaków. W tym sezonie znacząco ulepszyliśmy same procedury zakładania sprzętu, aby jeszcze bardziej minimalizować stres dla ptaka”.

BOCIAN FOTOREPORTEREM

Ale to nie wszystko. Bociany wyposażone w tym sezonie dysponują również kamerami. Wśród materiałów zebranych podczas badań znajduje się zdjęcie, która na pewno przyciągnie uwagę fotografów przyrody na całym świecie: pierwszy raz w historii bocian udokumentował pracę człowieka.

„To zdjęcie jest dla nas symboliczne” – mówi Eliza Bartolik z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu odpowiadająca za dokumentację projektu. „Przez lata to my fotografowaliśmy bociany. Tym razem rola się odwróciła. Pokazuje to nie tylko techniczny postęp, ale także zmianę perspektywy, że te ptaki nie są dla nas tylko obiektami badań. Są samodzielnymi istotami, żyjącymi swoim własnym życiem. Materiały z tego projektu mają ogromną wartość edukacyjną. Chcemy pokazać ludziom, że bocian to nie tylko symbol, ale żywy stwór, którego możemy obserwować i rozumieć na zupełnie nowych poziomach”.

DANE, KTÓRE BĘDĄ NAS ZASKAKIWAĆ

Prof. Łukasz Jankowiak, odpowiedzialny za analizę zebranych danych, zwraca uwagę na skalę przedsięwzięcia: „w tym sezonie zbieramy jeszcze więcej informacji niż rok temu. Każdy nadajnik GPS transmituje dane co kilka minut – to tysiące punktów danych dziennie. Równocześnie pracujemy z wideo, fotografiami, danymi behawioralnymi. Wyzwanie polega na tym, aby to wszystko ustandaryzować i przeanalizować w sensowny sposób. Ale właśnie to nas ekscytuje, gdyż zdajemy sobie sprawę, że odkrywamy rzeczy o bocianach, które wcześniej pozostawały ukryte”.

OCHRONA POPRZEZ POZNANIE

Dr hab. Piotr Profus z Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie podkreśla szerszą perspektywę projektu: „Bocian to nie tylko charyzmatyczny gatunek ptaka. To wskaźnik zdrowia całych ekosystemów, które zamieszkuje. Każdy punkt danych, który zbieramy, każde zdjęcie czy wideo to część większej całości. Rozumiejąc, gdzie latają bociany, gdzie spędzają czas, w jakich warunkach rozwijają się ich pisklęta możemy lepiej chronić siedliska. Możemy też lepiej zarządzać użytkami zielonymi, współpracować z rolnikami, planować transformację energetyczną w taki sposób, aby te ptaki miały szansę przeżyć. Badania w terenie to nauka w czystej postaci, ale jej implikacje są czysto praktyczne, przetrwanie gatunku w zmieniającym się świecie”.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań
tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726
e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

BOCIAN BUDZI ZAINTERESOWANIE

Projekt przyciąga nie tylko uwagę naukowców. Bocian, historycznie związany z polską kulturą, symbolem rodziny i powrotu, wzbudza emocje wszędzie tam, gdzie pojawiają się badacze z GPS-ami.

„Ludzie są ciekawi” – zauważa prof. Tryjanowski. „Przychodzą do nas w teren, pytają, robią zdjęcia. To świetnie. Chcemy, aby ta ciekawość przerodziła się w świadomość i dbałość o ptaki. W tym sezonie zachęcamy wszystkich do śledzenia naszych postępów na Instagramie (@GreatGreyTryjan), gdzie publikujemy na bieżąco materiały z terenu – filmy, zdjęcia, a przede wszystkim ciekawe ujęcia zachowań bocianów”.

BOCIANY W GNIEŹDZIE – NADZIEJA NA PRZYSZŁOŚĆ

Wszystkie bociany, które w tym sezonie wyposażone zostały w sprzęt, są bezpieczne w gniazdach. Zespół zainstalował już pierwsze kamery i analizuje pierwsze ujęcia. „Mamy nadzieję na wspaniałe materiały” – podkreślają zgodnie wszyscy badacze. „W poprzednim sezonie nauczyliśmy się wiele. Tym razem jesteśmy bardziej doświadczeni, lepiej przygotowani, dysponujemy lepszą technologią. Ale bocian zawsze nas może zaskoczyć. To właśnie nas trzyma w terenie, dzień za dniem”.

KONTAKT DO ZESPOŁU

Dla mediów chętnie udzielamy wywiadów, oferujemy dostęp do materiałów fotograficznych i wideo, a także zapraszamy do odwiedzenia nas w terenie.

Prof. Piotr Tryjanowski +48 607 578 432

Materiały dostępne na Instagramie: **@GreatGreyTryjan**

O PROJEKCIE:

Projekt znakowania bocianów nadajnikami GPS to inicjatywa badawcza, mająca na celu lepsze zrozumienie migracji i zachowania białych bocianów. Badania prowadzone są przez zespół naukowców z Polski – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Grupę SILESIANA, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Uniwersytet Szczeciński i firmę EDP. Projekt ma znaczenie dla ochrony gatunku i edukacji społeczeństwa na temat ptaków.

Foto Eliza Bartolik

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

ul. Wojska Polskiego 28

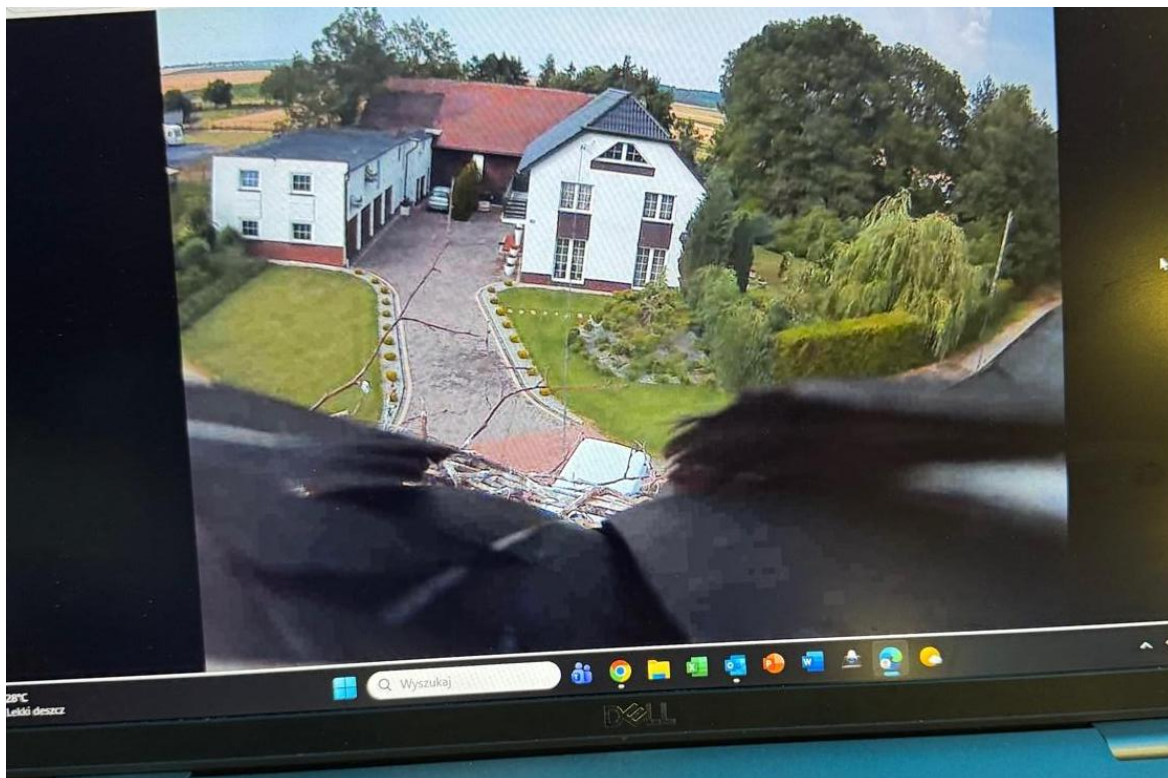
60-637 Poznań

tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726

e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

Rolnik w traktorze sfotografowany przez bociana. Może jakość pozostawia jeszcze sporo do życzenia, ale to młody ptak i wciąż się uczy – żartują naukowcy.

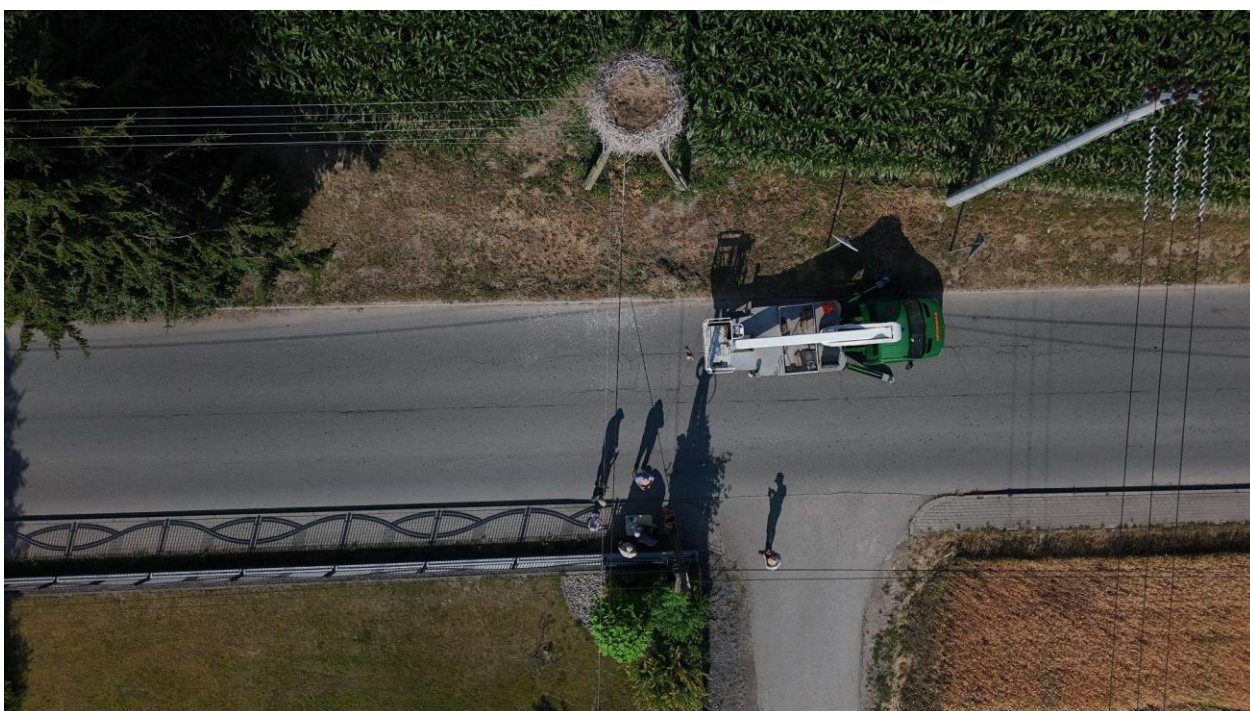
Wieczorem sprawdzamy, czy kamery nadają. A i owszem... wszystko działa, jak należy.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań
tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726
e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

Zakładanie nadajnika na młodego bociana.

Montowanie nadajników widok z góry

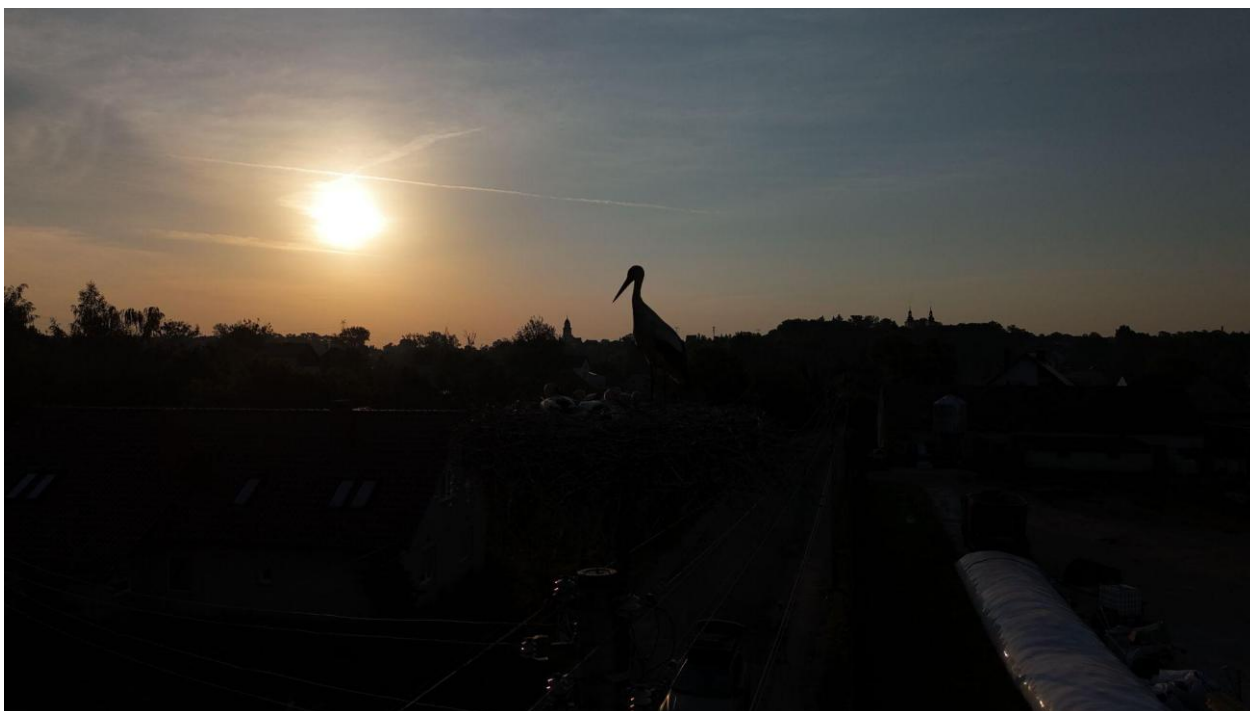
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

ul. Wojska Polskiego 28

60-637 Poznań

tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726

e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

By uniknąć skwaru zaczynaliśmy o 5 rano...